

Nollund Kirke

Søndag d. 31. marts 2019 kl. 11.00

Mogens Jensen

Prædiken til midfaste søndag, Joh 6,1-15. 1. tekstrække

Salmer

DDS 31: Til himlene rækker din miskundhed, Gud

DDS 42: I underværkers land jeg bor

DDS 662: Hvad kan os komme til for nød

- - -

DDS 476: Kornet, som dør i jorden

Altergang – DDS 474: Jesus Krist, du gav mig livet

DDS 11: Nu takker alle Gud

Tekstlæsninger

GT-læsning: 5 Mos 8,1-3

Moses sagde til Israels folk: Alt det, jeg i dag befaler dig, skal I omhyggeligt gøre, for at I må leve og blive talrige og komme ind og tage det land i besiddelse, som Herren

lovede jeres fædre. Husk, hvordan Herren din Gud nu i fyrre år har ladet dig vandre i ørkenen, for at ydmyge dig og sætte dig på prøve, så han kunne få at vide, om du har i sinde at holde hans befalinger eller ej. Han ydmygede dig og lod dig sulte og gav dig manna at spise, som hverken du eller dine fædre kendte, for at lade dig vide, at mennesket ikke lever af brød alene, men af alt, hvad der udgår af Herrens mund.

Epistel: 2 Kor 9,6-11

For husk, at den, der sår sparsomt, skal også høste sparsomt, og den, der sår rigeligt, skal også høste rigeligt. Men enhver skal give, som han har hjerte til – ikke vrangvilligt eller under pres, for Gud elsker en glad giver. Gud magter at give jer al nåde i rigt mål, så I altid i alle måder har nok af alt og endda overflod til at gøre godt – som der står skrevet: »Han strøede ud, han gav til de fattige, hans retfærdighed består til evig tid.« Og han, der forsyner sædemanden med udsæd og med brød til at spise, skal også forsyne jer rigeligt med udsæd, forøge det med mange fold og lade jeres retfærdighed bære rige frugter, så I får rigeligt af alt til al gavmildhed, og det en gavmildhed, som fører til taksigelse til Gud gennem os.

Prædiketekst: Joh 6,1-15

Derefter tog Jesus over til den anden side af Galilæas Sø, Tiberias Sø. En stor folkeskare fulgte ham, fordi de så de tegn, han gjorde ved at helbrede de syge. Men Jesus gik op på bjerget, og dér satte han sig sammen med sine disciple. Påsken, jødernes fest, var nær. Da Jesus løftede blikket og så, at en stor skare kom hen imod ham, sagde han til Filip: »Hvor skal vi købe brød, så disse folk kan få noget at spise?« Men det sagde han for at sætte ham på prøve, for selv vidste han, hvad han ville gøre. Filip svarede ham: »Brød for to hundrede denarer slår ikke til, så de kan få bare en lille smule hver.« En af hans disciple, Andreas, Simon Peters bror, sagde til ham: »Der er en lille dreng her, han har fem bygbrød og to fisk; men hvad er det til så mange?« Jesus sagde: »Få folk til at sætte sig.« Der var meget græs på stedet.

Mændene satte sig; de var omkring fem tusind. Så tog Jesus brødene, takkede og delte ud til dem, der sad der; på samme måde også af fiskene, så meget de ville have. Da de var blevet mætte, sagde han til sine disciple: »Saml de stykker sammen, som er tilovers, så intet går til spilde.« Så samlede de dem sammen og fyldte tolv kurve med de stykker af de fem bygbrød, som var tilovers efter dem, der havde spist. Da folk havde set det tegn, han havde gjort, sagde de: »Han er sandelig Profeten, som skal komme til verden.« Jesus forstod nu, at de ville komme og tvinge ham med sig for at gøre ham til konge, og han trak sig atter tilbage til bjerget, helt alene.

PRÆDIKEN

Med jævne mellemrum dukkede spørgsmålet om undere og mirakler op i konfirmandstuen, især i forbindelse med, at vi arbejdede med fortællingerne om Jesu helbredelser. Hvad er forskellen egentlig? – Ved fælles hjælp nåede vi som regel frem til, at et mirakel er noget, som ikke kan ske, men som alligevel sker. Som f.eks. de tre gange, hvor Jesus kaldte døde tilbage til livet – og hans egen opstandelse. At døde bliver levende er noget, som ikke sker, men som alligevel sker ved Guds indgriben. Et mirakel har altså med Gud at gøre. Kun når Gud griber ind på en særlig måde, sker der mirakler. Og som regel vil de stride mod det, vi kender som naturlovene. Et mirakel er kort sagt naturstridigt. – Et under derimod er noget, der opleves som underfuldt, når det sker; men det er ikke naturstridigt. Vi kan tænke på fortællingen om Peters fiskefangst på Genezareth Sø første gang, han havde Jesus om bord i sin båd.

Han havde fisket hele natten, som man nu gjorde, men uden at få fangst. Om formiddagen, da han var ved at rense sine garn, kom Jesus forbi og "lånte" hans båd som talerstol. Og da han var færdig med at tale, sagde han til Peter om at sejle ud på søen og kaste sine garn ud til fangst. – Og Peter gjorde det, selv om han nok i sit stille sind har tænkt: Hvad skal sådan en tømrersvend lære en garvet fisker om,

hvornår man fanger fisk i Genezareth Sø? – Og så blev hans garn så fulde som aldrig før.

Det var ikke et mirakel. Der var ikke noget naturstridigt i det. Det var ikke noget, som ikke kunne ske. Det skete endda så tit, men som regel på andre tidspunkter af dagen. – Men det var underligt – forunderligt – underfuldt – vidunderligt - eller hvilket ord, vi nu vil bruge, ord, som alle rummer ordet "under" i sig. – Peter så det som et under. Han fiskede bogstaveligt underet op i sine hænder. – Men der skal nok have været mennesker på land, der bare har syntes, han var heldig ud over alle grænser. Et under er åbenbart kun et under, når man får sine øjne åbnet for det. Sådant er det vel også, når foråret bryder igennem. Der er ikke noget naturstridigt i, at erantis og vintergæk og krokus folder sig ud, selv om frosten endnu binder jorden. Alligevel er det lige forunderligt hvert forår. Et naturens under, der udspiller sig for vore øjne. Vi venter, det sker. Og dog er det vidunderligt, når naturens kræfter hvert år folder sig ud – og verden bliver som nyskabt. Hver blomst er et lille Guds under. Også underet er altså Guds. Men et under i og med naturen – ikke mod naturen. – Som det er et under, hver gang et barn kommer til verden, skønt det er meget naturligt. – Eller når to finder hinanden i kærlighed. Alt sammen i overensstemmelse med den skabelsesorden, Gud har lagt ind i sin verden.

Et mirakel er noget, som ikke kan ske, men som alligevel sker, mens et under er noget, der hele tiden sker, hvis man har øje for det. Begge dele som Guds værk – et Guds under – et Guds mirakel. Miraklet kan man næppe undgå at se. Det er så usædvanligt. – Underet derimod kræver øjne, der kan se det forunderlige og vidunderlige i verden.

Under og mirakel. – Hvad er det, der sker i dagens evangeliefortælling, hvor Jesus bespiser de 5000 mænd i ørkenen med 5 brød og 2 små fisk.? – Én fisk pr. 2500 – ét brød pr. 1000, og så blev der endda 12 kurve brød til overs. – Det er et mirakel. –

Ingen tvivl om det. Den slags ting sker ikke. Og sker de alligevel, må det være Guds direkte indgriben, vi er vidne til.

Og så ligger det spørgsmål naturligvis lige for, som en konfirmand stillede engang, da vi drøftede denne fortælling og også var inde om de sultproblemer, der stadig præger verden – ikke en enkelt dags sult, som Jesus afhjalp den dag; men den langvarige sult, der rammer millioner verden over. – Hvorfor gør Gud ikke et sådant mirakel i dag? Spurgte han. Det ville være meget lettere. – Vist så. Men lettere for hvem? – Ikke bare for de sultende, men også for os, som har nok til at dele med de sultende, men måske ikke er så tilbøjelige til at gøre det.

Bespisningen i ørkenen er et mirakel. Det, der skete dér, sker ellers ikke. Der skal en guddommelig indgriben til. – Men der ligger også et under gemt i beretningen – som en slags nødvendig forudsætning for miraklet. Miraklet skal have noget at gøre med så at sige. Det sker ikke ud af den blå luft.

Fortællingen begynder med, at Jesus spørger Filip til råds om, hvor de skal skaffe brød til så mange, som er kommet for at høre på hans ord. – Det har Filip ingen anelse om. For 200 denarer brød vil ikke slå til. Og 200 denarer nærmer sig en daglejers årsløn, som vi véd det fra andre lignelser. Det er ikke småpenge det drejer sig om. Det er håbløst, siger Filip på den måde. De må sulte.

Andreas, Peters bror, tænker mere konstruktivt – skønt man i første omgang må synes, at det nærmest er komisk konstruktivt. Han kommer trækkende med en lille dreng, der har hevet ham i ærmet og tilbudt at dele den madpakke, en fornuftig mor har givet ham med, med alle de andre. – 5 brød og 2 små fisk. – Andreas kan godt se komikken: Hvad er det til så mange?

Det, han ikke kan se, er, at han står med underet ved hånden i den lille drengs skikkelse. Det under, der består i, at her er et lille menneske, der er parat til at give

alt sit til glæde for andre. Gavmildhedens under, der ikke lader sig standse at fornuftens udregninger af, om det nu også kan nytte, det man gør.

Gavmildhed nytter altid. Det véd vi fra de gange, det var os, der mødte den. Den skaber glæde. Den gør dagen god.

Gavmildhedens under. En lille dreng og hans madpakke, som han sagtens kunne have spist selv i skjul bag en busk, så ingen lagde mærke til det. Han gav den, selv om Andreas tvivlende måtte spørge: Hvad er det til så mange?

Et under og et mirakel i samme fortælling, som indledes med, at evangelisten minder om, at påsken, jødernes fest var nær. Ikke en hvilken som helst påske, men den påske, hvor det afgørende mirakel skulle ske og det afgørende under, at én skulle give sig selv for andre – skulle give sig i døden på et kors – et Guds under, at en, som ikke behøvede det, gjorde det – og et Guds mirakel, at døden ikke kunne holde ham fast. Gud kaldte ham ud af graven.

Også her er underet så at sige det materiale, som miraklet skabes af. Jesu underlige død skulle bruges til at skabe hans forunderlige og vidunderlige opstandelse.

Ét menneske – men hvad er det til så mange? kunne vi spørge med Andreas. Nok, lyder svaret. Mere end nok. De samlede 12 kurve fulde af brød, da alle var blevet mætte gennem bespisningens mirakel. Der var overflod af liv i drengens madpakke. – Der er overflod af liv i Jesu opstandelse. Mere end nok til os alle.

En overskrift i en avis fangede mit blik en dag: Mit liv er mit eget, lød den. – Mit liv er mit eget! – Jeg læste ikke artiklen. Det fremgik egentlig ganske klart af overskriften, at den handlede om et menneske, der både ville selv og også mente at kunne klare sig selv uden indblanding af andre. Han skulle nok tage vare på sit eget liv.

Havde han været drengen med madpakken i ørkenen, var der ikke sket hverken under eller mirakel. Han havde ikke givet. De mange havde ikke fået. – Men det er

det, livet handler om, at give og at få. At give sig selv til andre i gavmildhedens under – at få af andre i samme under. Det er det, der giver livet mening og indhold og fylde, at vi har nogen at dele det med – lige fra familiens tætte forhold til det tilfældige møde på gaden, hvor det, vi giver, måske bare er et smil, men det skaber liv og glæde. Den korteste afstand mellem to mennesker er et smil, har en sagt. Og det er rigtigt. Et smil skaber en vidunderlig nærhed. Et barns første smil. Et menneskes sidste smil. Og alle de mange smil indimellem, der efterlader deres spor som rynker i den smilendes ansigt – og som glæde i sindet hos dem, der mødte smilet.

Mit liv er ikke mit eget. Min madpakke heller ikke – det, som jeg har fået til rådighed til livets underhold. Det er for det første alt sammen givet – og for det andet givet til at deles med medmennesket. Vi fik alle sammen givet et liv; men vi fik ikke alle sammen givet de samme muligheder for at opretholde livet. Der er nogle, der har – som den lille dreng – der er mange, der ikke har – og som trænger vil vores delagtighed i gavmildhedens under, så bispisningsmiraklet kan gentage sig. Påsken var nær, skriver Johannes. Og derfor lader han denne fortælling være sin nadverfortælling. Johannes fortæller fra Skærtorsdag aften ikke, at Jesus indstifter nadveren, men at han vasker disciplenes fødder. Så må bispisningen i ørkenen tolke nadveren. Og det gør den ganske udmærket.

Den fortæller om underet

– at én giver alt, hvad han har, for de manges skyld. Den lille dreng med sin madpakke bliver et billede på ham, der giver sig selv hen for andre.

– Og den fortæller om miraklet: at det er nok for alle. Nok til at besejre sulten efter liv. Nok til liv i overflod.

Skærtorsdag aften gav Jesus sig selv i det måltid, vi skal fejre om lidt. Det er småt med serveringen, kan vi synes. En stump brød og en smule vin. Hvad er det til så mange. Det er nok. Mere end nok til liv i overflod – evigt liv.

Og lad os så til sidste vende tilbage til konfirmandens ord om, at det ville være lettere, om Jesu stadig gjorde som i fortællingen om bispisningen i ørkenen. – Det ville være lettere for os. Men det ansvar har Gud lagt på os som hans skabninger og hinandens medskabninger – at sørge for livets opretholdelse for hinanden. Vi fik den lette opgave. Den, der bare kræver et under. – Selv tog han den svære opgave. Den som også kræver et mirakel – at skabe liv i overflod – liv, som kan besejre døden. – Vores opgave kræver, at vi giver af vores overflod til hinanden i gavmildhedens under. Hans opgave kræver, at han giver sig selv i livets mirakel. – Og det gør han, så der er liv nok til alle.

Amen!